

**KODEKS PRAKTYK
W GOSPODARSTWIE**

TRZODA CHLEWNA

Kontrola dokumentów

Zarządzanie	
Wersja	1.0
Wydający	Biuro Zrównoważonego Rozwoju i Dobrostanu Zwierząt
Zatwierdzający	Wiceprezes Zarządu ds. Surowcowych
Data wydania	29.01.2024 r.
Data wdrożenia	16.02.2024 r.
Zakres	Obszar Zrównoważonego Rozwoju i Dobrostanu Zwierząt w chowie trzody chlewnej „SOKOŁÓW” S.A.
Częstotliwość przeglądu	Raz w roku - na bieżąco w przypadku istotnych zmian
Nazwa dokumentu	KODEKS PRAKTYK W GOSPODARSTWIE - Trzoda Chlewna

Historia wersji			
Wersja	Data	Wprowadził zmiany	Podsumowanie wprowadzonych zmian i aktualizacji

Spis treści

1.	Wstęp.....	4
2.	Zrównoważony Rozwój.....	5
3.	Ogólne Zasady Dobrostanu Zwierząt.....	5
3.1	Zasada Pięciu Wolności.....	6
3.2	Zarządzanie Dobrostanem Zwierząt.....	6
3.3	Kluczowe Akty Prawne.....	7
4.	Kluczowe kwestie dobrostanu zwierząt w chowie.....	7
4.1	Wymagania dotyczące budynków, pomieszczeń i wyposażenia.....	7
4.2	Wymagania powierzchniowe w budynkach.....	8
4.3	Wymagania środowiskowe w budynkach.....	9
4.4	Systemy utrzymania zwierząt.....	12
5.	Zabiegi zootechniczne.....	13
5.1	Kastracja.....	13
5.2	Obcinanie ogonków.....	13
5.3	Szlifowanie i redukcja kielków.....	14
6.	Opieka nad zwierzętami chorymi i zranionymi.....	14
7.	Utylizacja padłych zwierząt.....	14
8.	Stosowanie antybiotyków oraz substancji niedozwolonych.....	14
9.	Zwierzęta genetycznie modyfikowane.....	14
10.	Przygotowanie zwierząt do sprzedaży - transportu.....	15
10.1	Dokumentacja zwierząt.....	15
10.2	Ocena zwierząt pod kątem zdolności do transportu.....	15
10.3	Pora załadunku.....	16
10.4	Przygotowanie rampy.....	16
10.5	Załadunek zwierząt.....	16
11.	Transport Zwierząt.....	16
11.1	Transport podczas niekorzystnych warunków atmosferycznych.....	17
12.	Rozładunek zwierząt.....	17
12.1	Rozładunek zwierząt przeznaczonych do chowu.....	17
12.2	Najważniejsze zasady podczas przebywania na terenie Zakładu - rozładunek w Magazynie Żywca.....	17
13.	Przemieszczanie zwierząt.....	18
13.1	Pole widzenia oraz strefa bezpieczeństwa zwierząt.....	18
13.2	Przyrządy do przemieszczania zwierząt.....	18
14.	Afrykański Pomór Świń (ASF).....	18
14.1	Najważniejsze zasady bioasekuracji.....	19
15.	Szkolenia.....	20

*„Człowiek jest zobowiązany okazać zwierzętom wdzięczność i szacunek.
Zdrową i bezpieczną żywność można otrzymać tylko od zdrowych zwierząt,
utrzymywanych w warunkach gwarantujących im możliwie najwyższy poziom dobrostanu.”*

1. Wstęp

„SOKOŁÓW” S.A. jest jedną z największych firm w Polsce zajmujących się ubojem i przetwórstwem mięsa. Od wielu lat jest prekursorem zmian i wyznacza nowe, coraz wyższe standardy w branży. Największą ambicją „SOKOŁÓW” S.A. jest produkowanie żywności w sposób odpowiedzialny i zrównoważony oraz spełnianie rosnących oczekiwań zarówno klientów jak i konsumentów. „SOKOŁÓW” S.A. jako jeden z liderów pamięta o swoich obowiązkach i odpowiedzialności wobec otoczenia. Podstawowe wartości „SOKOŁÓW” S.A. podkreślają ciągle zaangażowanie i odpowiedzialność za dążenie do poprawy warunków produkcji, bezpieczeństwa żywności, zrównoważonego rozwoju i dobrostanu zwierząt we współpracy z dostawcami.

„SOKOŁÓW” S.A. posiada osiem nowoczesnych zakładów produkcyjnych. W trzech zakładach prowadzony jest ubój trzody chlewnej, w dwóch ubój bydła, a w pozostałych trzech zakładach odbywa się wyłącznie przetwórstwo surowca.

Do produkcji wykorzystywane są surowce najwyższej jakości, w głównej mierze pozyskiwane w ramach programów współpracy z hodowcami.

Zachowanie dobrostanu zwierząt na etapie chowu, transportu, przyjęcia zwierząt, magazynowania, podczas ogłuszania i uboju stanowi podstawę naszego postępowania z trzodą chlewną. Pracownicy, którzy zajmują się żywymi zwierzętami w zakładach muszą uczestniczyć w cyklicznych szkoleniach dotyczących humanitarnego traktowania, dobrostanu i zachowania zwierząt oraz ich potrzeb fizjologicznych.

„SOKOŁÓW” S.A. od lat ściśle współpracuje z rolnikami oraz poszukuje nowych rozwiązań, wsparcia i wiedzy poprzez udział w spotkaniach i konferencjach z naukowcami oraz organizacjami w sektorze rolnym. Jest zaangażowany w dążenie do celu jakim jest niskoemisyjna i zrównoważona produkcja wysokiej jakości tuczników, ze szczególnym uwzględnieniem dobrostanu zwierząt na wszystkich etapach łańcucha dostaw. Jako pierwsza firma z branży mięsnej na polskim rynku, opracowała i wdrożyła innowacyjny program bezpośredniej współpracy z rolnikami „Razem w Przyszłość”, który zapewnia uczestnikom dostęp do wiedzy i nowych technologii, transparentność i kontrolę nad procesem chowu w łańcuchu dostaw oraz obliuguje rolników i wszystkich uczestników do zachowania szczególnej staranności przy wdrażaniu i przestrzeganiu wymagań dotyczących dobrostanu zwierząt.

„SOKOŁÓW” S.A. we współpracy z klientami i konsumentami stosuje wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt w standardowej produkcji. Wymagania te opierają się głównie na obowiązującym prawodawstwie i sugestiach branżowych, ale mogą być poszerzone, aby umożliwić powstawanie specjalnych koncepcji produktowych z wyższym statusem zrównoważonego rolnictwa i dobrostanu zwierząt.

Kodeks Praktyk wykonuje i uzupełnia Politykę Dobrostanu Zwierząt w „SOKOŁÓW” S.A. oraz stanowi wyraz realizacji strategii zrównoważonego rozwoju Grupy Danish Crown. Powstał, aby określić wymagania dla dostawców dostarczających zwierzęta do „SOKOŁÓW” S.A. Zgodność z Kodeksem Praktyk jest kluczowym warunkiem współpracy dla dostawców trzody chlewnej.

Niniejszy dokument jest na bieżąco aktualizowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego oraz Unii Europejskiej lub wymagania „SOKOŁÓW” S.A. zgodnie z historią wersji.

Komórką organizacyjną odpowiedzialną za opracowanie i bieżącą aktualizację Kodeksu Praktyk jest Biuro Zrównoważonego Rozwoju i Dobrostanu Zwierząt „SOKOŁÓW” S.A.

2. Zrównoważony Rozwój

„SOKOŁÓW” S.A. jest zaangażowany w dążenie do celu jakim jest niskoemisyjna, neutralna dla środowiska i klimatu zrównoważona produkcja najwyższej jakości wieprzowiny.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym „SOKOŁÓW” S.A. tworzy wartościowe produkty dla klientów i konsumentów.

Zrównoważone Rolnictwo jest elementem Zrównoważonego Rozwoju i obejmuje wszystkie działania zarówno w produkcji roślinnej jak i produkcji zwierząt, które ograniczają wpływ na środowisko lub są w harmonii z naturalnym funkcjonowaniem danych środowisk.

Jest to cały proces, który jednocześnie wpływa na ochronę klimatu poprzez zmniejszanie produkcji gazów cieplarnianych i w konsekwencji ma doprowadzić do neutralności klimatycznej w prowadzonej produkcji zwierzęcej.

Istotną rolę jest zachowanie przy tym aspektów ekonomicznych produkcji jak również uzyskanie społecznej akceptacji dla jej prowadzenia.

3. Ogólne Zasady Dobrostanu Zwierząt

Dobrostan Zwierząt określa się jako stan zdrowia fizycznego i psychicznego osiąganym w optymalnych warunkach środowiskowych. Oznacza to, że sposób chowu zaspokaja podstawowe potrzeby zwierząt, przede wszystkim w zakresie żywienia, dostępu do wody, zapewnienia towarzystwa innych zwierząt i przestrzeni życiowej oraz profilaktyki i leczenia.

3.1 Zasada Pięciu Wolności

Filarem dobrostanu zwierząt jest uznawana i respektowana na całym świecie zasada „Pięciu wolności”, zawarta w Kodeksie Dobrostanu Zwierząt. Została ona opracowana przez angielskich specjalistów z Rady Dobrostanu Zwierząt (Farm Animals Welfare Council). Stanowi podstawę dla wielu krajowych, UE oraz międzynarodowych aktów prawnych.

Pięć Wolności:

1. **Wolność od głodu i pragnienia** – poprzez stały dostęp do świeżej wody pitnej i odpowiedniej diety, potrzebnej do pełni zdrowia i siły.
2. **Wolność od dyskomfortu** – poprzez zapewnienie odpowiednich warunków utrzymania, wliczając schronienie i komfortową przestrzeń do wypoczynku.
3. **Wolność od bólu, urazów i chorób** – poprzez zapobieganie, szybką diagnozę i odpowiednie leczenie.
4. **Wolność do wyrażania naturalnego zachowania** – poprzez zapewnienie wystarczającej przestrzeni, odpowiednich warunków oraz towarzystwa zwierząt z jednego gatunku.
5. **Wolność od strachu i stresu** – poprzez zapewnienie opieki i traktowanie, które nie powoduje psychicznego cierpienia zwierząt.

Przestrzeganie obowiązującego prawa w zakresie dobrostanu, humanitarne postępowanie ze zwierzętami i zapewnianie im jak najlepszych warunków na wszystkich etapach produkcji i obrotu to zdecydowane priorytety „SOKOŁÓW” S.A.

3.2 Zarządzanie Dobrostanem Zwierząt

W strukturach Pionu Surowcowego „SOKOŁÓW” S.A. utworzono Biuro Zrównoważonego Rozwoju i Dobrostanu Zwierząt, którego zadaniem jest realizowanie strategicznych celów rozwoju dobrostanu zwierząt, właściwa organizacja i koordynacja w zakresie dobrostanu zwierząt w gospodarstwach, transporcie i zakładach uboju oraz wprowadzanie rozwiązań zmniejszających negatywne oddziaływanie na klimat i środowisko w łańcuchu dostaw „SOKOŁÓW” S.A.

Oprócz Biura Zrównoważonego Rozwoju i Dobrostanu Zwierząt funkcjonują zespoły, które w swoich zadaniach zajmują się dobrostanem zwierząt:

- Biuro Zakupu Trzody – w szczególności poprzez przedstawicieli terenowych - odpowiedzialne jest za przekazywanie wymagań odnośnie do dobrostanu zwierząt rolnikom i przewoźnikom oraz egzekwowanie i weryfikację przestrzegania dobrostanu zwierząt w procesie obrotu i dostawy do zakładu.
- Zakładowi Inspektorzy ds. Dobrostanu Zwierząt, którzy odpowiadają za weryfikację przestrzegania zasad dobrostanu zwierząt od przyjazdu do zakładu, poprzez rozładunek, magazynowanie aż do uboju.
- Kierownicy Wydziału Uboju i Kierownicy Magazynu Żywca organizują i odpowiadają za prawidłowy przebieg procesu przyjęcia, magazynowania i uboju.

Aby sprostać wymaganiom stawianym przez klientów i konsumentów, w całej firmie funkcjonuje system zarządzania jakością oraz procedury HACCP. System ten stanowi fundament dla innych wdrożonych w zakładach „SOKOŁÓW” S.A. systemów, takich jak BRC, IFS oraz normy ISO 14001, uwzględniających spełnianie najwyższych standardów, nawiązujących również do przestrzegania zasad dobrostanu zwierząt. Ich posiadanie jest warunkiem współpracy z naszymi najbardziej wymagającymi odbiorcami.

3.3 Kluczowe Akty Prawne

- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 roku w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. 2010 nr 56 poz. 344 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 roku w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.U.UE.L. z 2005 r. Nr 3, str. 1 z późn. zm.),
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiające środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz.U.UE.L. z 2023 r. Nr 79, str. 65 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. poz. 1485 z późn. zm.).

4. Kluczowe kwestie dobrostanu zwierząt w chowie

Dzięki ścisłej współpracy z rolnikami, „SOKOŁÓW” S.A. propaguje dobre praktyki w chowie w celu zapewnienia najwyższego poziomu dobrostanu zwierząt. Wspólnie dążymy do tego, aby zwierzęta były zdrowe, bezpieczne, a także utrzymywane w odpowiednich warunkach.

„SOKOŁÓW” S.A. monitoruje poziom dobrostanu trzody na każdym etapie - w trakcie hodowli, po zakończeniu tuczu, podczas załadunku, transportu, rozładunku w zakładzie, aż do uboju. „SOKOŁÓW” S.A. chce mieć pewność, że zwierzęta, które trafiają do jego zakładów rozwijają się prawidłowo, a ich potrzeby biologiczne i behawioralne zostały spełnione.

Szczególną uwagę zwraca na to, aby wszystkie zwierzęta były traktowane humanitarnie przez całe swoje życie, a dobrostan zwierząt był zawsze na najwyższym poziomie.

4.1 Wymagania dotyczące budynków, pomieszczeń i wyposażenia

Zwierzęta mają zapewniony dobrostan, jeżeli budynki i system chowu zaspokajają ich podstawowe potrzeby, przede wszystkim w zakresie: niezbędnej przestrzeni życiowej, żywienia, dostępu do wody, leczenia, higieny utrzymania, mikroklimatu pomieszczeń, warunków świetlnych, zapewnienia towarzystwa innych zwierząt, zapobiegania okaleczeniom, zapewnienia schronienia przed złymi warunkami klimatycznymi, odpowiednich warunków transportu i humanitarnego uboju.

Gospodarstwo, w którym prowadzony jest chów zwierząt musi być zarejestrowane, spełniać odpowiednie wymagania prawne oraz posiadać niezbędną infrastrukturę techniczną i organizacyjną. Istotne jest, aby gospodarstwo miało określone granice (brama i ogrodzenie), a teren wokół był odpowiednio utrzymany.

W celu zapewnienia zwierzętom optymalnych warunków rozwoju oraz wysokiego poziomu dobrostanu, budynki i pomieszczenia, w których przebywają, muszą posiadać odpowiednią konstrukcję oraz nie mogą stwarzać zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Wystające elementy, ostre powierzchnie i krawędzie są niedozwolone. Korytarze przepędowe w przypadku świń powinny być wyposażone w lite ściany, bez schodów i stopni. Nie powinny zwęzać się oraz posiadać ostrych zakrętów.

Wszelkie materiały wykorzystane do budowy pomieszczeń, kopców, boksów, przegród, posadzek, karmideł, poidel i wyposażenia dodatkowego, muszą być łatwe do czyszczenia, mycia i dezynfekcji. Podłoga w pomieszczeniach dla świń powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.

W zależności od skali produkcji, budynek powinien mieć przynajmniej jedno wyjście ewakuacyjne.

Deratyzacja

Gospodarstwo zajmujące się chowem trzody chlewnej musi posiadać program ochrony przed gryzoniami. Występowanie gryzoni w chlewni oznacza zagrożenia takie jak: zanieczyszczenie paszy, uszkodzenie elementów wyposażenia, a także szerzenie rozmaitych chorób.

Najpowszechniejszą metodą zwalczania gryzoni jest obecnie metoda chemiczna. Oprócz doboru konkretnej substancji oraz czynnika wabiącego, bardzo ważny jest wybór właściwego miejsca rozłożenia trucizny. Stacje deratyzacyjne powinny być rozmieszczone zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynków, w miejscach przebywania i przemieszczania się gryzoni. W gospodarstwie musi być plan z zaznaczeniem miejsc rozmieszczenia stacji deratyzacyjnych oraz rejestr zawierający nazwę i datę zastosowania środka.

4.2 Wymagania powierzchniowe w budynkach

Istotne jest, aby powierzchnia, na której przebywają zwierzęta była odpowiednia. Konieczne jest zapewnienie zwierzętom hodowlanym swobody ruchów, możliwości położenia się i wstania, dostępu do paszy i wody, a także załatwienia potrzeb fizjologicznych.

Minimalna powierzchnia podłogi dla zwierząt utrzymywanych grupowo

Masa ciała kg	m ² /szt.	Dopuszczalne zmiany (m ² /szt.)
Prosięta, warchlaki, tuczniki		
Do 10	0,15	
Powyżej 10 do 20	0,20	
Powyżej 20 do 30	0,30	
Powyżej 30 do 50	0,40	
Powyżej 50 do 85	0,55	
Powyżej 85 do 110	0,65	
Powyżej 110	1,00	
Knurki i loszki hodowlane		
powyżej 30 do 110	1,40	
Lochy	2,25	(+10%) 2,48 do 5 sztuk (-10%) 2,02 powyżej 39 sztuk
Lochy prośne	2,25 (w systemie rusztowym co najmniej 1,3m ² powierzchni kojca powinno stanowić pełne podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – szczeliny)	(+10%) 2,48 do 5 sztuk (-10%) 2,02 powyżej 39 sztuk
Loszki po pokryciu	1,64 (w systemie rusztowym co najmniej 1,3 m ² powierzchni kojca powinno stanowić pełne podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – szczeliny)	(+10%) 1,80 do 5 sztuk (-10%) 1,48 powyżej 39 sztuk

Minimalna powierzchnia podłogi dla świń utrzymywanych pojedynczo

Masa ciała kg	m ² /szt.
Knur dorosły bez krycia w kojcu	6
Knur dorosły, jeżeli krycie odbywa się w kojcu	10
Lochy w okresie porodu i odchowu prosiąt ssących	3,5
Knurki i loszki hodowlane (od 30 do 110 kg)	2,7

Wymiary kojca loch utrzymywanych pojedynczo:

- długość – długość zwierzęcia powiększona o 0,3 m, nie mniej niż 2,0 m,
- szerokość 0,6 m.

Lochy i loszki wymagania:

- Lochy i loszki od 4 tygodnia po pokryciu, do tygodnia przed przewidywanym terminem prośzenia, utrzymuje się grupowo,
- W przypadku utrzymywania w gospodarstwie co najmniej 10 loch lub loszek, w okresie, o którym mowa w punkcie wyżej, długość każdego z boków kojca powinna wynosić w przypadku grup:
 - Do 5 sztuk – co najmniej 2,41 m;
 - Powyżej 5 sztuk – co najmniej 2,81 m.

Kojec porodowy powinien być zaprojektowany i wybudowany w sposób umożliwiający prosiętom swobodny dostęp do karmiącej lochy, zapobiegający przygnieceniu prosiąt przez lochę oraz zapewniający odpowiednie warunki termiczne i higieniczne.

Odsadzenie prosiąt

Prosięta odsadza się nie wcześniej niż w 28 dniu po oproszeniu, chyba że wystąpi zagrożenie życia lochy lub prosięcia. Prosięta mogą być odsadzone także z innej przyczyny niż powyżej, jednak nie wcześniej niż w 21 dniu od urodzenia, pod warunkiem, że po odsadzeniu zostaną umieszczone w pomieszczeniu oczyszczonym, odkażonym i odizolowanym od pomieszczeń, w których utrzymuje się lochy.

4.3 Wymagania środowiskowe w budynkach

Rozwiązania funkcjonalno - użytkowe budynków inwentarskich, podporządkowane są organizacji pracy i technologii produkcji zwierzęcej. Istotnym elementem w cyklu produkcyjnym są warunki mikroklimatyczne w budynkach dla zwierząt. Zatem budynki inwentarskie mają również za zadanie zapewnić odpowiednie środowisko, które umożliwi prawidłowy rozwój organizmów zwierzęcych.

Kształtowanie środowiska w pomieszczeniach dla zwierząt uzależnione jest od następujących czynników:

- temperatury pomieszczeń inwentarskich,
- wilgotności względnej,
- składu chemicznego powietrza,
- nasłonecznienia.

Temperatura i wilgotność względna

Temperatura i wilgotność w budynkach inwentarskich oraz wymagania dotyczące zalecanego zakresu zależą głównie od wieku i grupy zwierząt. Powinny być utrzymywane na optymalnym poziomie, tak aby zapewnić najkorzystniejsze warunki dla wzrostu i rozwoju.

Zbyt wysoka temperatura w pomieszczeniach może powodować stres termiczny, który objawia się zwiększeniem liczby oddechów, otępieniem, chwiejnym chodem oraz nadmiernym wydalaniem moczu i śliny. Może również doprowadzić do zmniejszenia produktywności, udaru cieplnego, a nawet do upadków zwierząt. Zbyt niska temperatura zwiększa koszty produkcji oraz naraża zwierzęta na wychłodzenie organizmu, a w konsekwencji zwiększa podatność na infekcje.

Zwiększona wilgotność powietrza może mieć negatywny wpływ na ich zdrowie np.: sprzyjać rozwojowi chorób płuc, grzybicy oraz chorób reumatycznych. Natomiast zbyt niska wilgotność wpływa niekorzystnie na drogi oddechowe, podrażniając błony śluzowe oraz powoduje unoszenie się pyłu i kurzu w powietrzu.

Poziomy temperatury i wilgotności nie są regulowane prawem, ale na podstawie doświadczenia oraz dobrej praktyki produkcyjnej zalecany zakres parametrów przedstawiono w poniższej tabeli.

Zalecany zakres termiczno-wilgotnościowy:

Kategoria zwierząt	Temperatura w °C			Wilgotność względna w %		
	Min.	Opt.	Max	Min.	Opt.	Max
Knury i loszki hodowlane	14	17	17	60	70	80
Lochy luźne	12	15	20	60	70	80
Lochy karmiące	18	20	27	60	70	80
Prosięta 1-2 dni		34-32		50	60	70
Prosięta 4-14 dni		32-28				
Prosięta 15-21 dni		27-23				
Prosięta 22-28 dni		25-23				
Prosięta 29-56 dni		23-21				
Warchlaki	17	19	25	50	60	70
Tuczniki 65 kg	15	18	22	60	70	80
Tuczniki 95 kg	15	17	20	60	70	80
Tuczniki 115 kg	12	16	20	60	70	80

Skład chemiczny powietrza

Zwierzęta przebywające w zamkniętym budynku inwentarskim, w czasie oddychania wydzielają dwutlenek węgla. Zawartość dwutlenku węgla w budynku jest znacznie większa niż jego zawartość w atmosferze i może mieć negatywny wpływ na zdrowie zwierząt.

Podobny wpływ na trzodę chlewną ma amoniak powstający w procesie rozkładu mocznika obecnego w wydalonym moczu oraz gnicia niestrawionych resztek białka obecnego w paszy. Podwyższony poziom amoniaku w powietrzu, może prowadzić do uszkodzenia górnych dróg oddechowych, a także płuc. U zwierząt przebywających w pomieszczeniach o podwyższonym poziomie tego gazu, obserwuje się również spadek apetytu.

Kolejnym szkodliwym gazem, który może być obecny wewnątrz pomieszczeń inwentarskich jest siarkowodór. Powstaje on w wyniku rozkładu białek zawierających aminokwasy siarkowe. Występując w dużym stężeniu, poraża centralny układ nerwowy, powoduje zapalenie błon śluzowych układu oddechowego oraz zapalenie spojówek.

Dopuszczalne stężenie szkodliwych gazów nie może przekroczyć norm podanych poniżej:

- Dwutlenek węgla (CO₂) stężenie nie powinno przekraczać 3000 ppm,
- Amoniak (NH₃) stężenie nie powinno przekraczać 20 ppm,
- Siarkowodór (H₂S) stężenie nie powinno przekraczać 5 ppm.

Podstawowym warunkiem utrzymania stężenia szkodliwych gazów i kurzu na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt jest prawidłowo działająca wentylacja, która eliminuje również przykrą woń.

Prawidłowo działająca wentylacja ma za zadanie usuwanie toksycznych gazów, pyłu oraz nadmiaru ciepła i wilgoci oraz wprowadzanie świeżego powietrza do budynku. Przy automatycznej wentylacji w chlewni, powinna być również zastosowana wentylacja awaryjna, zazwyczaj jest to wentylacja naturalna, grawitacyjna. Zalecany elementem dodatkowym powinien być również ostrzegawczy system alarmowy, który zapewnia możliwość szybkiego uruchomienia wentylacji awaryjnej w sytuacji tego wymagającej.

Dobrym i sprawdzonym rozwiązaniem jest stosowanie agregatów prądotwórczych (automatycznych lub uruchamianych ręcznie).

Nasłonecznienie

Optymalna ilość promieni słonecznych, korzystnie wpływa na rozwój zwierząt, działa bakteriobójczo oraz pozytywnie wpływa na organizm zwierzęcia.

Oświetlenie

Zaleca się, aby w pomieszczeniach, w których utrzymuje się świnie było zapewnione naturalne oświetlenie (okna, świetliki) i w przypadkach koniecznych, sztuczne o natężeniu minimum 40 luxów, przez co najmniej 8 godzin dziennie. Oświetlenie o takim natężeniu nie może być stosowane przez cały czas.

Hałas

Wysoki poziom mechanizacji (zadawanie pasz, usuwanie odchodów, system wentylacyjny, bramki, zasuw) jest przyczyną występującego hałasu. Hałas może wywoływać niepokój wśród zwierząt, zwłaszcza gdy pojawia się nagle. Może to skutkować upadkami zwierząt. Żadne zwierzę nie powinno być narażone na stały lub niespodziewany hałas. Natężenie hałasu nie może przekraczać 85dB.

Zapewnienie dostępu do wody

Świnie powyżej 2 tygodnia życia muszą mieć zapewniony stały dostęp do wody pitnej. Urządzenia do pojenia instaluje się w sposób zabezpieczający wodę przed wylewaniem się oraz zanieczyszczeniem, a rozmieszczenie powinno umożliwiać zwierzętom bezkonfliktowy dostęp do wody. Bardzo duże znaczenie ma właściwe usytuowanie urządzeń do pojenia, odległości między nimi oraz wysokość nad posadzką.

Żywienie

Zwierzęta powinny mieć swobodny dostęp do paszy, co pozwoli uniknąć konkurencji pokarmowej i walk między osobnikami. Zadawanie paszy powinno odbywać się co najmniej raz dziennie.

W przypadku stosowania pasz pełnoporcjowych z zakupu muszą one pochodzić z firm paszowych gwarantujących ich wysoką jakość oraz zgodność z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

W przypadku produkcji pasz we własnym zakresie, należy spełnić wszelkie wymagania jakościowe, higieniczne i prawne, a gospodarstwo musi być wpisane przez właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii do rejestru podmiotów działających na rynku pasz.

Wzbogacenie środowiska

Wzbogacanie środowiska jest jednym z podstawowych działań ograniczających agresję u zwierząt.

Najczęstszymi przyczynami agresji u świń utrzymywanych grupowo są:

- nadmierne zagęszczenie,
- niewłaściwe żywienie oraz utrudniony dostęp do wody,
- nieodpowiednia izolacja budynków (różnica temperatur dzień – noc).

Wszystkie zwierzęta powinny mieć zapewniony stały dostęp do „materiałów manipulacyjnych”, absorbujących ich uwagę tj. słoma (sieczka), siano, trociny, kiszonka z całych roślin kukurydzy. Jako dodatkowy element wzbogacający można stosować również kawałki drewna, piłki, a także łańcuchy, których atrakcyjność rośnie, gdy są przymocowane do podłogi, tak aby świnię mogły je przesuwając wykonując ruch podobny do rycia. Wszystkie te materiały i przedmioty muszą być nieszkodliwe dla zwierząt.

4.4 Systemy utrzymania zwierząt

Systemy utrzymania trzody chlewnej powinny uwzględniać nie tylko możliwość uzyskiwania wysokich wyników produkcyjnych, ale przede wszystkim zapewniać odpowiedni dobrostan zwierząt.

Wyróżniamy trzy systemy utrzymania:

- bezściółkowy,
- ściółkowy,
- kombinowany (łączy dwa powyższe systemy).

System bezściółkowy to system, w którym świnię przebywają na podłogach szczelinowych z betonu, żeliwa lub tworzywa sztucznego. System ten ogranicza kontakt zwierząt z odchodami. Łatwość utrzymania wysokich standardów higienicznych, zmniejsza niebezpieczeństwo wystąpienia chorób.

Przepisy określają minimalną szerokość beleczki i maksymalną szerokość otworu między rusztami dla loch, loszek po pokryciu, prosiąt (od urodzenia do odsadzenia), warchlaków (od odsadzenia do 10 tygodnia życia) oraz dorosłych zwierząt (od 10 tygodnia do pokrycia lub uboju).

Szerokość otworów w podłodze szczelinowej dla poszczególnych grup zwierząt powinna wynosić nie więcej niż:

- Prosięta – 11mm,
- Warchlaki, loszki i knurki hodowlane – 14mm,
- Tuczniaki – 18mm,
- Loszki po pokryciu lub lochy – 20mm.

Szerokość beleczki w podłodze powinna wynosić przynajmniej:

- Prosięta i warchlaki – 50mm,
- Tuczniaki, loszki i knurki hodowlane, loszki po pokryciu lub lochy – 80mm.

W systemie ściółkowym najczęściej wykorzystywanym materiałem jest słoma, rzadziej trociny, torf czy kora drzewna. Zaletą tego systemu jest otrzymywanie wysokiej jakości nawozu organicznego, który później może zostać wykorzystany przy produkcji roślinnej.

Ważne jest, aby materiał do ściółkowania był odpowiedniej jakości oraz w dobrym stanie higienicznym w celu uniknięcia rozprzestrzeniania się szkodliwych patogenów.

W technologii ściółkowej wyróżnia się ściółkę płytką i głęboką, a także posadzki samoczyszczące się.

Ze względu na ASF (Afrykański Pomór Świń) należy zwrócić szczególną uwagę, aby słoma używana do ścielenia nie pochodziła z pól, na których mogły przebywać dziki. Przed zastosowaniem zaleca się, aby słoma była przechowywana co najmniej 3 miesiące, pod zadaszeniem i na terenie zabezpieczonym przed dostępem dzikich zwierząt.

5. Zabiegi zootechniczne

Dokonywanie u zwierząt zabiegów takich jak: obcinanie ogonków, skracanie i szlifowanie kielków, kastracja, nie jest zalecane w łańcuchu dostaw „SOKOŁÓW” S.A.

Szlifowanie kielków i obcinanie ogonków u prosiąt można wykonywać jedynie ze względu na bezpieczeństwo innych zwierząt, przeciwdziałając wzajemnemu okaleczaniu.

Wszystkie zabiegi wykonywane u zwierząt, w łańcuchu dostaw „SOKOŁÓW” S.A., muszą być wykonywane zgodnie z przepisami prawa UE i krajowego, z zachowaniem należytej ostrożności, w sposób zapewniający ograniczenie cierpień i stresu zwierzęcia.

5.1 Kastracja

Kastrację samców wykonuje się nie później niż do 7 dnia życia prosięcia. Zabieg wykonywany po 7 dniu od urodzenia, musi być przeprowadzony po zastosowaniu długotrwałego znieczulenia.

5.2 Obcinanie ogonków

Obcinanie części ogonka wykonuje się jedynie ze względu na bezpieczeństwo świń, przeciwdziałając wzajemnemu okaleczaniu się zwierząt. Przed decyzją o dokonaniu zabiegu, powinno się zastosować wszelkie możliwe środki zapobiegające, tj. wprowadzić zmiany w warunkach utrzymania, np. zmniejszyć zagęszczenie, nie dopuszczać do mieszania grup oraz zmienić rodzaj lub ilość materiałów manipulacyjnych. Jeżeli zabieg ten jest wykonywany powyżej siódmego dnia życia, musi być przeprowadzony po zastosowaniu długotrwałego znieczulenia.

5.3 Szlifowanie i redukcja kielków

Redukcję kielków u prosiąt wykonuje się jedynie ze względu na bezpieczeństwo ludzi i zwierząt, przeciwdziałając okaleczeniu personelu i innych świń. Zabieg musi być przeprowadzony nie później niż do 7 dnia życia zwierzęcia.

6. Opieka nad zwierzętami chorymi i zranionymi

Zwierzęta chore lub zranione należy otoczyć właściwą opieką, a w razie konieczności izolować od pozostałych sztuk. W sytuacji, gdy właściciel zwierząt nie jest w stanie im pomóc, należy niezwłocznie wezwać lekarza weterynarii. Konsultacja, diagnoza i zalecenia lekarza weterynarii oraz zastosowane leczenie, muszą zostać odnotowane w książce leczenia zwierząt. W każdym budynku należy zapewnić możliwość izolowania zwierząt, jeśli wymaga tego ich stan zdrowia. Chorym zwierzętom należy zapewnić suche, wygodne podłoże najlepiej ze ściółką.

7. Utylizacja padłych zwierząt

Upadki zwierząt mogą być konsekwencją urazów, infekcji, wad rozwojowych lub innych zdarzeń losowych, np. przygniecenia, martwego urodzenia. Wszystkie te zwierzęta muszą zostać niezwłocznie usunięte z obiektu. Zalecane jest zapewnienie szczelnych pojemników lub kontenerów na padłe zwierzęta oraz wyznaczenie odpowiedniego miejsca i bezpiecznej drogi dojazdowej do ich odbioru. Po każdym odbiorze kontener, pojemnik lub inne miejsce składowania powinno być dokładnie umyte i zdezynfekowane.

8. Stosowanie antybiotyków oraz substancji niedozwolonych

Stosowanie substancji stymulujących wzrost i profilaktyczne, metafilaktyczne oraz rutynowe stosowanie antybiotyków w produkcji trzody chlewnej w łańcuchu dostaw „SOKOŁÓW” S.A. jest bezwzględnie zabronione.

Zastosowanie antybiotyków może być zlecone i wykonane wyłącznie przez Lekarza Weterynarii, mając na względzie zdrowie i dobrostan zwierząt. Po każdorazowym zastosowaniu antybiotyków należy bezwzględnie zachować wymagany okres karencji przed sprzedażą do uboju. „SOKOŁÓW” S.A. zaleca, aby poprzez poprawę warunków środowiskowych, odpowiednie praktyki hodowlane, zootechniczne i żywieniowe wprowadzane w gospodarstwach współpracujących rolników, ograniczać stosowanie, a w konsekwencji zrezygnować z używania antybiotyków w chowie zwierząt.

9. Zwierzęta genetycznie modyfikowane

Wykorzystanie zwierząt genetycznie modyfikowanych w łańcuchu dostaw „SOKOŁÓW” S.A. jest bezwzględnie zabronione.

10. Przygotowanie zwierząt do sprzedaży - transportu

Właściwe przygotowanie zwierząt do sprzedaży – transportu, jest jednym z najważniejszych etapów w obrocie zwierząt. Zwierzęta powinny być odpowiednio podzielone partiami, wagowo, w miarę możliwości nie należy rozdzielać zwierząt pochodzących z jednego kojca.

Bardzo ważne jest, aby podczas załadunku zachowywać się spokojnie. Należy też pamiętać, że pośpiech zdecydowanie pogarsza sytuację. Zwierzęta zaniepokojone niespodziewaną i niezrozumiałą dla nich sytuacją, nie chcą opuścić dobrze znanych pomieszczeń, w których czują się bezpiecznie. Opór, jaki stawiają, jest naturalną reakcją obronną.

10.1 Dokumentacja zwierząt

Producent ma obowiązek odpowiednio oznakować zwierzęta (tatuaż/kolczyk) oraz przygotować kompletną, czytelnie wypełnioną dokumentację:

- świadectwo zdrowia,
- łańcuch żywnościowy,
- specyfikację odbioru – transportu trzody chlewnej,
- inne wymagane.

10.2 Ocena zwierząt pod kątem zdolności do transportu

Zwierząt chorych, zranionych oraz niezdolnych do samodzielnego poruszania się, bezwzględnie nie można transportować.

Oznacza to zwierzę, które jest niezdolne do:

- utrzymania się w pozycji stojącej,
- samodzielnego poruszania się,
- do utrzymania równowagi podczas transportu.

Stan zdrowia zwierząt uniemożliwiający transport:

Poważna rana otwarta, wypadnięcie narządów wewnętrznych oraz duże przepukliny:

- wypadające narządy łatwo mogą ulec uszkodzeniu, powodując ból i obfite krwawienie,
- duże przepukliny, w przypadkach których występuje ryzyko mechanicznego uszkodzenia podczas transportu i przemieszczania zwierząt,

Obfite i utrzymujące się krwawienie wskazujące na uraz lub chorobę:

- krwawienie może nasilić się podczas transportu,
- obfite krwawienie może prowadzić do śmierci,

Zwierzęta w zaawansowanej ciąży lub tuż po oproszeniu:

- lochy, które oprosiły się w tygodniu poprzedzającym transport,
- ciężarne samice w okresie przekraczającym 90% lub więcej przewidywanego okresu ciąży (102 dni w przypadku loch).

10.3 Pora załadunku

Pora załadunku jest bardzo istotna. Transport powinien być planowany na godziny nocne, poranne, przedpołudniowe.

Powinna być optymalnie dostosowana do warunków pogodowych i organizacji pracy zakładu ubojowego. Zalecany optymalny okres zamknięcia dostępu do paszy przed załadunkiem wynosi 5h.

10.4 Przygotowanie rampy

Odpowiednie zabezpieczenie ramp, dezynfekcja oraz wyścielenie drogi przepędowej (np.: trociny, słoma, piasek) pozwolą na sprawny oraz bezpieczny załadunek zwierząt.

Rampa załadunkowa powinna umożliwiać swobodne wejście zwierząt na pojazd. Kąt jej nachylenia nie powinien przekraczać 20°.

Należy również zadbać o oświetlenie o odpowiednim natężeniu, tak aby zwierzęta przemieszczały się z miejsc ciemniejszych do jaśniejszych.

Światło powinno być ustawione w sposób zapobiegający powstawaniu cieni oraz oślepianiu zwierząt. Świnie będą sprawnie poruszały się przed siebie nie mając na swojej drodze żadnych przeszkód.

10.5 Załadunek zwierząt

Załadunek zaczyna się, gdy pierwsza świnia opuszcza kojec w gospodarstwie, punkcie gromadzenia lub w punkcie odpoczynku zwierząt, a kończy się, gdy wszystkie świnie znajdują się w pojeździe.

Załadunek jako element rzadko występujący w życiu zwierzęcia jest bardzo stresujący i ma na zwierzęta negatywny wpływ zarówno fizyczny, jak i psychiczny.

Fizyczny wpływ odnosi się np. do agresji w wyniku przegrupowania zwierząt, zmęczenia i możliwych kontuzji spowodowanych przejściem jakiegoś dystansu albo przeszkodami znajdującymi się w kojcu lub na trasie przejścia. Napięcie psychiczne pojawia się, gdyż zwierzęta są zmuszane do opuszczenia znanego otoczenia i często spotykają się przy tym z nieznanymi ludźmi.

11. Transport Zwierząt

Proces transportu zwierząt jest jednym z najbardziej stresujących etapów ze względu na nagłą zmianę otoczenia. Przede wszystkim należy pamiętać o zapewnieniu możliwie najwyższego poziomu dobrostanu oraz że transportowane zwierzęta podlegają ochronie prawnej. W Unii Europejskiej obowiązują przepisy, które regulują kwestie związane z przewozem zwierząt. Każde zwierzę podczas przewozu przeżywa stres transportowy. Stopień jego minimalizowania w dużej mierze zależy od umiejętności kierowcy oraz wiedzy i doświadczenia przewoźnika, a także całego personelu uczestniczącego w tym procesie.

Zwierzęta są transportowane prawidłowo, kiedy mają zapewnione bezpieczne i humanitarne warunki przewozu. Bardzo ważną kwestią jest właściwe zaplanowanie transportu.

Trasa i czas transportu powinny być możliwie jak najkrótsze. Zwierzętom należy zapewnić odpowiedni poziom bezpieczeństwa podczas przewożenia w celu uniknięcia ich zranienia.

Dodatkowo wszyscy rolnicy, dostawcy, przewoźnicy powinni pamiętać o zasadach bioasekuracji podczas obsługi świń w gospodarstwach, przy załadunku, wyładunku oraz o obowiązku mycia i dezynfekcji środków transportu.

11.1 Transport podczas niekorzystnych warunków atmosferycznych

W okresie wysokich temperatur należy zwrócić szczególną uwagę na warunki panujące w pojeździe. Zaleca się, aby załadunek odbywał się w godzinach wieczornych, nocnych lub wcześniej rano. Należy upewnić się, że środki transportu wyposażone są w sprawne systemy wentylacji, systemy kontroli temperatury i ostrzegania osiągnięcia temperatury maksimum dla transportowanych zwierząt. Zaleca się, aby dachy pojazdów były w kolorze białym, który przeciwdziała nadmiernemu nagrzewaniu się pojazdu.

W okresie niskich temperatur należy zabezpieczyć pojazd przed przeciągami, pozamykać wszystkie żaluzje, optymalnie korzystać z systemu wentylacji, aby zapobiegać wychłodzeniu przewożonych zwierząt.

Dopuszczalny zakres temperatur wewnątrz pojazdu – miejsce przebywania zwierząt – to 5 - 30 °C (+/- 5°C) w zależności od temperatury zewnętrznej.

12. Rozładunek zwierząt

12.1 Rozładunek zwierząt przeznaczonych do chowu

Rozładunek zaczyna się w momencie wjazdu do strefy rozładunku w miejscu przeznaczenia i kończy, gdy wszystkie zwierzęta znajdą się w budynku, kojcach lub innych miejscach przeznaczonych do chowu danego gatunku.

Rozładunek powinien przebiegać spokojnie, sprawnie i możliwie niezwłocznie po przybyciu na miejsce.

Zwierzęta często przybywają do miejsca przeznaczenia zestresowane i zmęczone, dlatego bardzo istotnym jest, aby strefy rozładunku były odpowiednio przygotowane, a personel zajmujący się zwierzętami posiadał praktyczną wiedzę lub był odpowiednio przeszkolony z zakresu opieki nad zwierzętami.

Podobnie jak przy załadunku należy pamiętać, aby zapewnić odpowiednie oświetlenie oraz kąt nachylenia rampy, aby zminimalizować ryzyko zranienia zwierząt i umożliwić im swobodne zejście z pojazdu.

Miejsce rozładunku powinno być zadaszone oraz osłonięte przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi.

Podczas rozładunku należy uważnie obserwować zwierzęta oceniając ich kondycję oraz stan zdrowia. Pracownicy obsługujący zwierzęta powinni używać ubrań w neutralnych kolorach np. zielony, niebieski, granatowy, szary. Barierki, ramy okien, drzwi, ściany powinny mieć neutralny kolor. Zwierzęta źle reagują na kolor biały, czarny, czerwony, żółty, pomarańczowy, jak również na wszelkie jaskrawe barwy powodujące powstawanie kontrastów.

12.2 Najważniejsze zasady podczas przebywania na terenie Zakładu - rozładunek w Magazynie Żywca

Od momentu wjazdu na teren zakładu, aż do momentu wyjazdu, kierowca i pozostałe osoby w pojeździe muszą się bezwzględnie dostosować do poleceń i instrukcji wydawanych przez pracowników i służby funkcjonujące na terenie zakładu.

Do najważniejszych zasad podczas rozładunku zaliczamy:

- poinformowanie pracownika Magazynu Żywca o przyjeździe środka transportu,
- właściwe ustawienie pojazdu (np. przy rampie),
- sprawdzenie statusu wskazanej rampy (wolna, dostępna do rozładunku z wyposażeniem dostosowanym do gatunku i grupy użytkowej wyładowywanych zwierząt),
- przygotowanie i ustawienie sprzętu zabezpieczającego,

- prawidłowe postępowanie ze zwierzętami,
- stosowanie przyrządów wspomagających przemieszczanie dostępnych w Magazynie Żywca,
- sprawdzenie, czy wszystkie zwierzęta opuściły pojazd.

13. Przemieszczanie zwierząt

Podczas przemieszczania zwierzęta nie powinny być pospieszane, powinny poruszać się swobodnym krokiem. Należy unikać hałasu oraz nienaturalnych zachowań. Przede wszystkim zabrania się stosowania wobec zwierząt siły i agresji.

Przemieszczanie świń małymi grupami (rozładunek przedziałów jeden po drugim) jest sprawniejsze, a kierowcy łatwiej mogą dotrzeć do wszystkich zwierząt w grupie.

13.1 Pole widzenia oraz strefa bezpieczeństwa zwierząt

Świnie mają bardzo szerokie pole widzenia, ale również martwy punkt, znajdujący się z tyłu zwierzęcia. Osoba zajmująca się przemieszczaniem zwierząt musi pamiętać, aby unikać zachodzenia zwierząt od tyłu. Mimo iż nie widzą one co się za nimi znajduje to słyszą, ponieważ mają bardzo silnie rozwinięty zmysł słuchu. Osoba znajdująca się centralnie za zwierzęciem powoduje u niego panikę.

Należy również pamiętać, że każde zwierzę ma swoją strefę ucieczki, tzw. strefę komfortu wokół nich. Jeżeli zwierzę zaczyna się odwracać, wycofuje się, oznacza to, że strefa komfortu zwierzęcia została przekroczona.

13.2 Przyrządy do przemieszczania zwierząt

Przyrządy do przemieszczania zwierząt powinny być ograniczone do niezbędnego minimum. Do tego celu należy stosować wyłącznie plastikowe „klepaczki”, wiosa – grzechotki, ekrany/parawany. Nie wolno stosować drągów, prętów ani zakończonych ostro przedmiotów. Jeżeli zwierzę zatrzymuje się i nie chce ruszyć do przodu, należy przede wszystkim zachować spokój oraz sprawdzić powód zatrzymania się zwierzęcia. W żadnym przypadku nie należy bić, kopać świń lub używać ostro zakończonych przedmiotów.

Zabrania się używania przedmiotów emitujących impuls elektryczny jako narzędzi do przemieszczania zwierząt. Wyjątkiem są sytuacje zagrożenia życia lub zdrowia osób obsługujących zwierzęta oraz gdy zwierzę jest agresywne.

Podczas wykorzystania wyżej wymienionych przyrządów do przemieszczania zwierząt należy zawsze postępować zgodnie z wymaganiami prawa.

14. Afrykański Pomór Świń (ASF)

Afrykański Pomór Świń (ASF) to szybko szerząca się choroba wirusowa, na którą podatne są świnie domowe oraz dziki. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Występowanie ASF wśród dzików stanowi zagrożenie dla trzody chlewnej.

Wystąpienie ogniska ASF w gospodarstwie wiąże się z bardzo dużymi stratami produkcyjnymi i ekonomicznymi. Powiatowy Lekarz Weterynarii podejmuje działania mające na celu jak najszybszą likwidację ogniska, ustalenie źródła choroby oraz czy nie doszło do przeniesienia choroby do innych gospodarstw.

Podstawowym elementem zapobiegającym przedostaniu się wirusa do gospodarstwa jest bioasekuracja, która zależna jest od działań ze strony rolnika. To na nim spoczywa

odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo trzody, którą utrzymuje. Zaleca się, aby podjął wszelkie możliwe kroki w celu uniknięcia zakażenia zwierząt wirusem ASF. Bardzo ważne jest przestrzeganie zasad bioasekuracji, które są zbiorem podstawowych działań mających realny wpływ na zabezpieczenie gospodarstwa przed wystąpieniem ogniska ASF.

14.1 Najważniejsze zasady bioasekuracji

1. Stosowanie ogrodzenia stanowiącego barierę oddzielającą gospodarstwo od zwierząt wolno żyjących. Ma to duże znaczenie przy zapobieganiu przenoszenia wirusa ze środowiska do gospodarstwa.
2. Wyznaczenie miejsca w gospodarstwie do wjazdu, parkowania oraz oczyszczania i dezynfekcji pojazdów wjeżdżających i opuszczających teren gospodarstwa.
3. Unikanie wpuszczania na teren gospodarstwa pojazdów zakładów utylizacyjnych oraz innych pojazdów, a także maszyn oraz narzędzi rolniczych, na których można przenieść wirusa ASF.
4. Przestrzeganie zakazu wnoszenia na teren gospodarstwa padłych dzików, tusz dzików, ich części, trofeów, sprzętu i materiałów, które mogły zostać skażone wirusem ASF.
5. Zabezpieczenie wjazdu do gospodarstwa i wejścia do budynków inwentarskich poprzez zainstalowanie odpowiednio utrzymywanych i nasączanych środkami dezynfekcyjnymi mat/niecek/bram dezynfekcyjnych.
6. Unikanie udziału w polowaniach i odłowach zwierząt, zbierania runa leśnego oraz w innych pracach lub czynnościach wymagających osobistego kontaktu ze środowiskiem potencjalnie zanieczyszczonym wirusem ASF. W przypadku udziału należy przestrzegać 48 godzinnej kwarantanny.
7. W przypadku wizyty w innym gospodarstwie, gdzie utrzymywana jest trzoda chlewna, zaleca się odczekać 48 godzin przed wejściem do budynków inwentarskich, w których utrzymywane są inne świnie.
8. Należy do niezbędnego minimum ograniczyć liczbę osób wchodzących na teren obiektów produkcyjnych.
9. Zaleca się, żeby osoby wchodzące do obiektów produkcyjnych wypełniły ankietę zawierającą wywiad zdrowotny oraz potwierdzenie 48h kwarantanny.
10. Należy pamiętać o zmianie odzieży i obuwia roboczego przed każdym wejściem do pomieszczeń inwentarskich.
11. Konieczne jest mycie i odkażanie rąk oraz obuwia przed każdym wejściem do pomieszczeń inwentarskich.
12. Należy izolować świnie w sposób wykluczający kontakt z innymi zwierzętami, zabezpieczać drzwi i okna budynków inwentarskich przed dostępem owadów, gryzoni i innych zwierząt wolno żyjących.
13. Należy karmić świnie paszą zabezpieczoną przed dostępem innych zwierząt.
14. Konieczne jest stosowanie minimum 30-dniowej kwarantanny lub właściwej obróbki termicznej/chemicznej dla roślinnych surowców paszowych pochodzących ze stref występowania wirusa w środowisku (obszary objęte ograniczeniami i obszary zagrożenia).
15. Konieczne jest stosowanie minimum 90-dniowej kwarantanny dla materiałów pochodzących z obszaru objętego ograniczeniami lub zagrożenia, wykorzystywanych jako ściółka dla świń.

Każdy producent dostarczający trzodę chlewną do „SOKOŁÓW” S.A., którego gospodarstwo znajduje się w obrębie obszarów objętych ograniczeniami II lub III, w ramach obowiązujących zasad bioasekuracji, musi posiadać zatwierdzony przez właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii, plan bioasekuracji. Zaleca się również stworzenie takiego planu dla gospodarstw znajdujących się w obrębie obszarów objętych ograniczeniami I.

Wszelkie szczegółowe wytyczne dotyczące bioasekuracji oraz planów bioasekuracji, zawarte są w:

- Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającym środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605,
- Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

15. Szkolenia

„SOKOŁÓW” S.A. współpracuje z rolnikami, dostawcami i przewoźnikami, którzy poprzez wieloletnią pracę lub odpowiednie przeszkolenie posiadają szeroką wiedzę w zakresie chowu, żywienia, transportu i dobrostanu zwierząt.

„SOKOŁÓW” S.A. zaleca systematyczne podnoszenie kwalifikacji i poszerzanie wiedzy z zakresu dobrostanu zwierząt i zrównoważonego rozwoju. Organizowane są szkolenia tematyczne wpisujące się w wymagania współpracy, reagując na aktualne potrzeby, zmieniające się przepisy oraz pojawiające się bardziej zrównoważone praktyki produkcyjne. W szkoleniach uczestniczą zarówno pracownicy Spółki, jak i rolnicy, dostawcy oraz przewoźnicy i kierowcy.

Przedstawiony Kodeks Praktyk jest zbiorem najistotniejszych zagadnień, dotyczących dobrostanu zwierząt w gospodarstwie oraz przedubojowego obrotu trzodą chlewną. Zawarte wymagania prawne oraz zalecenia mają na celu wspierać rolników i dostawców w systematycznym podnoszeniu poziomu dobrostanu zwierząt oraz spełniać rosnące oczekiwania ze strony klientów i konsumentów.

„Razem tworzymy bardziej zrównoważoną przyszłość dla żywności”

DYREKTOR SPÓŁKI
ds. Zrównoważonego Rozwoju
i Dobrostanu Zwierząt
Dariusz Jakóbowski